

## **ПРАВОВІ ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПРО ВИЗНАННЯ ІНОЗЕМНОГО ГРОМАДЯНИНА БІЖЕНЦЕМ, АБО ОСОБОЮ, ЩО ПОТРЕБУЄ ДОДАТКОВОГО ТА ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ**

**Посідинок Ярослава Анатоліївна**, здобувач кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Будь-яка правова діяльність має ґрунтуватися на принципах. Розглядаючи поняття «принцип» з різних позицій, дослідники наукових сфер тим самим роз'яснюють його поняття, де засобом уточнення виступає формулювання видів та взаємозв'язків. До ознак поняття «принцип» відносяться етимологічні, гносеологічні, методологічні та ціннісні ознаки.

Слово «принцип» є похідним від латинського «principium» – і розуміється як «основа», «першооснова». Використання етимологічних ознак в науковому пізнанні є застосування принципів як підстав створення систем наукового пізнання: теорій, учень, концепцій, наук. Гносеологічний аспект змісту поняття «принцип» означає те, що воно виникло історично задля розуміння підстав створення систем наукового знання. Методологічний аспект змісту поняття «принцип» обумовлюється тим, що це поняття відбиває роль принципів як моделей розвитку наукового пізнання. Ціннісний – полягає в розумінні їх як ідеалів наукового пізнання, відображають мету пізнання і концентрують спрямування розвитку систем наукового пізнання.

В юридичній літературі існує чимало підходів щодо розуміння принципів права як певних орієнтирів у формуванні права. Одні тлумачать принципи права як основні ідеї, що відображають сутність типу права; другі вважають, що принципи – це об'єктивна категорія, яка зумовлює необхідність закріплення певного способу поведінки; треті вказують на те, що принципи є сферою науки, правової політики й прависвідомості; четверті пов'язують принципи тільки з нормативним змістом права; п'яті визначають принципи права як своєрідну систему координат, в рамках якої розвивається право, і одночасно вектор, який визначає напрямок його розвитку.

До ознак, що характеризують принципи права, відносять: регулятивність, спосіб матеріалізації правових принципів у праві, об'єктивну обумовленість.

Слід відзначити, що сьогодні немає єдності в підході щодо розуміння поняття принципів права. А.М. Колодій з цього приводу висловив таку думку: «наукова проблематика принципів права надзвичайно широка, її треба розглядати як із зовнішньої сторони, тобто досліджувати взаємозв'язок принципів права і економічних, політичних, та ідеологічних процесів, що мають місце у суспільстві, так і з внутрішньої, тобто з'ясувати роль і місце принципів права у правовій системі». Ці роздуми безумовно заслуговують на увагу, тому що можуть стати підставою для визначення принципів провадження про визнання іноземного громадянина біженцем та особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту.

Продовжуючи розмову щодо принципів права як явища соціального характеру, варто звернути увагу на той факт, що саме «в принципах права відображено відношення людей до права, як до соціальної цінності. В них, як у фокусі, сконцентровано відображається зацікавленість людей наділити своє право такими якостями, котрі задовольняли б їх потреби». На нашу думку, сказане можна віднести і стосовно провадження про визнання

іноземного громадянина біженцем та особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту.

Слід погодитись з тим, що кожне провадження, як і будь-яка процедура в різних сферах діяльності, має відповідати ідеалам (принципам) поваги до особи, рівності, справедливості, гуманізму, законності тощо. Тому визначення принципів права (в тому числі й процесуального права) вважається можливим через поняття ідеї.

Так, В.М. Горшеньов трактує принцип законності як «керівну ідею..., що виконує роль соціально-юридичного орієнтиру»; принципи процесуальної діяльності «виступають як основоположні або керівні ідеї», «служують своєрідними орієнтирами, дотримання яких забезпечує нормальне і єдине здійснення традиційних і нетрадиційних юридичних процесів».

Зважаючи на те, що принципи розробляються наукою, варто відзначити, що визначального значення й юридичної сили останні все ж таки набувають після їх закріплення в законодавстві, а також під час правозастосовчої діяльності.

Невипадково деякі автори розрізняють принципи права з урахуванням відображення їх більшості в законодавстві. Так, була висловлена думка про те, що «принципи можна розрізнити за ступенем нормативності».

«В процесі законодавчої діяльності більшість принципів знаходять своє закріплення в конституційних та інших законах існують (закріплені в Конституції) принципи-норми і принципи-законоположення нормативність полягає в точному та ясному визначенні в букві закону прав, обов'язків, відповідальності суб'єктів правовідносин, яким адресована норма». Саме принципи-норми мають найвищий ступінь нормативності. «Принципи-законоположення» не характеризуються чіткою нормативністю і реалізуються, як правило, в сукупності з іншими правовими актами.

Отже, з урахуванням різних підходів у процесуальній науці щодо розкриття суті і значення принципів, можна запропонувати власне визначення принципів провадження про визнання іноземного громадянина біженцем та особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту це найважливіші правові положення, що визначають природу, демократичні засади й систему адміністративно-процесуальної діяльності щодо встановлення та видачі документа, що підтверджує статус біженця або особи, яка потребує додаткового або тимчасового захисту, виступають підґрунтям для практичного їх застосування та допомагають в регулюванні суспільних відносин в даній сфері.

## **ПРАВО СУБ'ЄКТІВ НА ОТРИМАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ**

**Сидоренко Костянтин Олександрович**, здобувач кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Розглядати категорію отримувачів волонтерської допомоги, на нашу думку, необхідно перш за все виходити з того, що це можуть бути як суб'єкти, тобто фізичні, юридичні особи та органи публічної адміністрації, так і об'єкти, які не вступають прямо в правовідносини з волонтерами та волонтерською організацією, наприклад, об'єкти навколишнього природного середовища, пам'ятки історії та культури тощо, однак по відношенню до них проводиться волонтерська діяльність та надаються волонтерські послуги. В даному випадку не можна говорити про укладання договору про надання волонтерської допомоги. Тут реалізується право волонтерської організації за власної ініціативи здійснення волонтерської діяльності без укладання договору про надання волонтерської допомоги,